

Program wychowawczy

**Realizowany w Katolickiej Szkole Podstawowej nr 109 im. Świętej Rodziny
Fundacji Na Rzecz Rodziny
w Warszawie**

Fundament

Opoką procesu wychowawczego realizowanego w Szkole jest chrześcijańska koncepcja rzeczywistości, w której centrum stoi osoba Chrystusa. To On jest wzorem życia, który Szkoła proponuje swoim wychowankom (por. Szkoła Katolicka, Kongregacja do Spraw Edukacji Katolickiej, 1977, p. 33n.). Chcemy uczyć młodych ludzi, jak stawać się zdolnym do myślenia, dokonywania wyborów i działania według wartości zawartych w Ewangelii, jak rozpoznawać i realizować Boży zamysł względem siebie. Chrystus powołał Kościół, który kontynuuje Jego dzieło budowania Królestwa Bożego. Nasza Szkoła poprzez przydomek „katolicka” określa się jako część misji Kościoła katolickiego, dlatego stara się zachowywać i przekazywać jego nauczanie. Dla członków wspólnoty szkolnej stara się być również środowiskiem doświadczenia Kościoła, szczególnie w jego wymiarze wspólnotowym i sakramentalnym. Podstawową wartością, nadrzędną w stosunku do innych, którą wpajamy naszym wychowankom, jest miłość. Rozumiemy ją w duchu Ewangelii, tak jak nauczał Jezus: „Będziesz miłował Pana Boga swego całym swoim sercem, całą swoją duszą i całym swoim umysłem. - To jest największe i pierwsze przykazanie. Drugie podobne jest do niego: Będziesz miłował swego bliźniego jak siebie samego”. (Mt 22, 34-40). Zachowując w działaniach wychowawczych tę podstawową wartość, dbamy o integralny i harmonijny rozwój naszych wychowanków w sferze religijnej, intelektualnej, emocjonalnej i fizycznej. Ten cel wychowawczy realizuje się we wspólnocie szkolnej, do której należą wszyscy bezpośrednio w nią włączeni: uczniowie, nauczyciele, wychowawcy, rodzice, pracownicy szkoły. Jednak to rodzice są naturalnymi i niezastąpionymi wychowawcami swoich dzieci, toteż w placówkach Fundacji kładziemy szczególny akcent na ścisłą współpracę z rodzicami, rodzinami wspierając ich w procesie wychowawczym. Troszczymy się o wychowanie patriotyczne, ucząc miłości do Ojczyzny. Chcemy, aby nasi uczniowie poznawali światowe i europejskie dziedzictwo historyczne i kulturowe. Pragniemy, aby nasi wychowankowie potrafili podejmować działania na rzecz dobra wspólnego w duchu Ewangelii.

Obszary działań wychowawczych

- I. Wspólnota szkolna jako środowisko wiary, ewangelicznej miłości i doświadczenia Kościoła. Sfera religijno – moralna działań wychowawczych szkoły.

Wspólnota to najistotniejsze pojęcie opisujące całokształt wychowawczej misji naszej Szkoły. Wynika to ze wspólnotowości Kościoła katolickiego oraz imienia Szkoły, którym jest Święta Rodzina – wzór wspólnoty doskonałej.

Szkoła realizuje następujące zadania:

1. W zakresie formacji uczniów:

- a) katecheza, nad którą opiekę sprawuje ksiądz prefekt Szkoły,
- b) budowanie u uczniów poczucia radości, że są indywidualnościami we wspólnocie opartej na wartościach chrześcijańskich:

„(...) doświadczamy głębokiej radości, radości z tego, że jesteśmy wspólnotą, radości z tego, że jesteśmy chrześcijanami, radości wiary (...)”

Benedykt XVI, z orędzia na XXVII Światowy Dzień Młodzieży 2012r.

- c) praktyka modlitwy i dzieła miłosierdzia poprzez które dzieci uczą się jak ważna i potrzebna jest pomoc okazywana drugiemu człowiekowi
 - modlitwa poranna całej społeczności szkolnej. Praktyka modlitwy za ludzi szczególnie jej potrzebujących (np. za prześladowanych chrześcijan, za poszukujących drogi do Boga),
 - modlitwa po zakończonych lekcjach, w młodszych klasach przed wspólnymi posiłkami, a także przed szkolnym obiadem,
 - modlitwa za samego siebie, najbliższych, przyjaciół, koleżanki i kolegów,
 - zwrócenie uwagi uczniów na potrzeby ludzi żyjących w Afryce - włączenie się w akcje charytatywne, realizowanie akcji Adopcja Serca dla dzieci z ubogich rejonów Afryki,
 - wspieranie wybranej rodziny wielodzietnej (rodziny zastępczej) poprzez wspólne spotkania, wspólne świętowanie uroczystości szkolnych oraz przekazywanie robionych przez uczniów podarunków,
 - współpraca z fundacjami i stowarzyszeniami wspierającymi dzieci będące w potrzebie (np. zbieranie plastikowych korków, które przeliczane są na wartości pieniężne przekazywana na zakup sprzętu rehabilitacyjnego dla dzieci), udział w akcji „góra grosza” wspierającej Wioski Dziecięce.
 - wzajemna pomoc uczniowska, np. w nauce, opieka nad młodszymi dziećmi na przerwach czy świetlicy, dzielenie się posiłkami
- d) życie sakramentalne – wspólne Msze święte, przygotowanie do sakramentów poprzez
 - comiesięczne spotkania uczniów klas II i ich rodziców przygotowujące do I Komunii,
 - Msze z okazji I piątku oraz świąt kościelnych wynikających z kalendarza liturgicznego,
 - Msze święte z okazji Dnia Edukacji Narodowej (święto integracji całej społeczności szkolnej),
- e) rekolekcje adwentowe i wielkopostne- oprócz nauki rekolekcyjnej, praca w zespole klasowym pod opieką wychowawcy, której celem jest pogłębienie treści rekolekcyjnych

Celem Szkoły w tym obszarze jest:

- prowadzenie klasowych kalendarzy adwentowych,
- uczestnictwo całej społeczności w szkolnych Mszach roratnich,
- klasowe przygotowanie do Wielkanocy (rozważanie fragmentów Ewangelii, lektura religijna, rozważanie wartości modlitwy, jałmużny, postu np. wspólne wyrzeczenie)
- szkolna Droga Krzyżowa oraz Droga Krzyżowa w ramach wspólnoty klasowej pod kierunkiem duchowym katechety,
- uroczyste Msze święte rozpoczynające i kończące rok szkolny.

2. Formacja nauczycieli:

Bycie nauczycielem w tej Szkole, to misja opierająca się na fundamencie wychowania chrześcijańskiego a co za tym idzie wysokich standardach etyki zawodowej i profesjonalizmie w przekazywaniu wiedzy. Nauczyciel otwiera uczniom drzwi do samodzielnych dociekań edukacyjnych.

- nauczyciel obowiązkowo uczestniczy w dniach skupienia organizowanych przez księdza prefekta (co najmniej dwa razy w roku szkolnym),
- nauczyciel uczestnicząc w szkolnych wydarzeniach religijnych daje świadectwo powołania do pracy w szkole katolickiej oraz daje przykład uczniom, rodzicom, a także swoim współpracownikom
- nauczyciel samodzielnie dba o swój rozwój duchowy w ramach wspólnot kościelnych lub w inny wybrany sposób,
- możliwość indywidualnych rozmów z księdzem prefektem

3. Formacja rodziców i rodzin

Szkoła szczącą się imieniem Świętej Rodziny w naturalny sposób stoi u boku każdej rodziny szkolnej, wspierając ją w niezastąpionym wyzwaniu i zaszczycie wychowania dziecka, tak aby swoim życiem mogło dawać świadectwo, że jest dzieckiem samego Boga.

- Szkoła organizuje comiesięczne spotkania dla rodzin prowadzone przez księdza prefekta ,
- Szkoła wspiera rodziców uczniów klas II w przygotowaniu ich dzieci do I Komunii,
- Szkoła wspiera rodziców w organizowaniu wakacyjnych rekolekcji dla rodzin w Lichajówkach,
- w Szkolne organizowane są spotkania opłatkowe i wielkanocne dla całej jej społeczności,
- formacja dla chętnych rodzin - konferencje dotyczące wychowania chrześcijańskiego dzieci, zagrożeń duchowych we współczesnym świecie, podejmowanie tematów wynikających z potrzeb przedstawianych rodziców
- Szkoła organizuje w ramach rekolekcji adwentowych i wielkopostnych dzień skupienia dla całych rodzin.

II. Wspólnota szkolna w trosce o integralny rozwój dziecka

Szkoła jest świadoma wielkiej odpowiedzialności za rozwój każdego swojego ucznia i ta świadomość przyświeca wszystkim przejawom jej działalności.

1. W sferze intelektualnej. Rozpoznawanie i rozwijanie talentów uczniów.

- już na poziomie edukacji wczesnoszkolnej, Szkoła kształtuje u swoich uczniów przeświadczenie wielkiej wagi edukacji językowej, matematyczno – przyrodniczej i artystycznej. Obszary te współistnieją z edukacją humanistyczną, w której na pierwszym miejscu jest język ojczysty i historia.
- zajęcia lekcyjne są czasem, kiedy rozwija się myślenie logiczne i myślenie twórcze,
- Szkoła uczestniczy w programach i projektach edukacyjnych oraz wychowawczych organizowanych przez instytucje kultury i inne instytucje wspierające statutowo działalność szkół,
- aktywność nauczyciela otwiera i pobudza aktywność uczniów, by często mogli przedstawiać klasie samodzielnie przygotowane prezentacje, doświadczenia, zagadki czy realizowane w dłuższym czasie projekty interdyscyplinarne itp.
- nauczyciel dostrzega zdolności uczniów i rozwijanie tych zdolności poprzez: tworzenie dla takich uczniów indywidualnych programów nauki lub tworzenie warunków dla indywidualnego toku nauki w oparciu o opinie PPP i we współpracy z innymi placówkami oświatowymi, koła zainteresowań, dodatkowe karty pracy na lekcjach, udział w konkursach i projektach edukacyjno – wychowawczych, dodatkowe zajęcia edukacyjne (w tym indywidualne), zajęcia z obszaru terapii pedagogicznej, tworzenie planów działań wspierających realizowanych przez zespół nauczycielski,
- nauczyciel udziela wsparcia uczniom mającym trudności w uczeniu się oraz uczniom ze specyficznymi problemami edukacyjnymi poprzez dodatkowe zajęcia edukacyjne, terapię pedagogiczną (dawniej zajęcia korekcyjno – kompensacyjne),
- w Szkole wiedza uczniów jej systematycznie i różnorodnie sprawdzana
- Szkoła wyrabia nawyk systematycznej pracy i nauki dzięki regularnie zadawanym pracom domowym,
- uzdolnienia i zainteresowania uczniów są rozwijane także poprzez uczestnictwo w różnych konkursach szkolnych i pozaszkolnych, turniejach sportowych szkół Fundacji Na Rzecz Rodziny,
- uczniowie dzielą się zdobytą wiedzą i umiejętnościami z młodszymi uczniami poprzez prezentację wyników pracy na forum szkolnym, np. szkolne dni nauki, festiwale artystyczne.

2. W sferze społecznej i emocjonalnej

Celem Szkoły w tym obszarze jest:

- wzmacnianie roli rodziny, kształtowanie i stałe wzmacnianie szacunku dla rodziców, rodzeństwa, dziadków i innych członków rodziny,
- zaangażowanie dzieci w różne akcje charytatywne - okolicznościowe związane np. z Bożym Narodzeniem czy Wielkanocą (przygotowywanie paczek z żywnością, ubraniami, itp.)
- zwracanie uwagi uczniów na potrzeby ich rówieśników- dzielenie się posiłkiem, przyborami
- zapoznanie uczniów z zasadami i regulaminami panującymi w szkole
- kształtowanie postawy szacunku dla zasad regulujących współzycie społeczne np. Statut
- tworzenie funkcji: gospodarza klasy, zastępcy, skarbnika, dyżurnych
- wzmacnianie roli samorządu szkolnego poprzez umożliwianie realizacji pomysłów wpływających na funkcjonowanie szkoły
- uczenie dzieci panowania nad własnymi emocjami- zajęcia prowadzone przez psychologa szkolnego, dotyczące sposobów radzenia sobie z różnymi emocjami, konfliktami. Prowadzenie zajęć uczących radzenia sobie z niepowodzeniami
- wspieranie uczniów mających trudności w relacjach z rówieśnikami
- indywidualne projekty wychowawcze dla uczniów, które kształtują mocne i rozwijają słabe strony dziecka

3. W sferze kultury

Szkoła rozumie, że naród, który nie pielęgnuje swojej kultury opartej na doświadczeniu dziejowym staje się narodem bezdomnym, narodem bez przyszłości (z myśli kard. Stefana Wyszyńskiego)

Szkoła realizuje to zadanie poprzez:

- kształtowanie świadomości chrześcijańskich korzeni polskiej i europejskiej kultury (szczególna rola nauczycieli religii, historii, języka polskiego, przedmiotów artystycznych)
- poznawanie dorobku kulturalnego narodu i jego tradycji- wycieczki do muzeów, uczestniczenie w warsztatach dotyczących sztuki ludowej, koncertach muzyki poważnej, przedstawieniach teatralnych
- kształtowanie nawyku eleganckiego ubierania się na Mszę św. do teatru, na koncert, uroczystości szkolne
- organizowanie przez opiekunów kół teatralnych i muzycznych występów dla rodziców
- podnoszenie poziomu kultury osobistej – konkursy, akcje klasowe
- wymaganie kulturalnego zachowania się wobec osób dorosłych i rówieśników
- wyrabianie nawyku kulturalnego spożywania posiłków

4. W sferze fizycznej

Sport uczy pięknej i uczciwej rywalizacji, która oparta jest na szacunku dla drugiego człowieka w szczególnej sytuacji, gdy naszym celem jest osiągnięcie lepszego wyniku – sięgnięcie po zwycięstwo. Sport wspiera także kształtowanie cnoty roztropności, sprawiedliwości, umiarkowania i męstwa

Szkoła rozwija sferę kultury fizycznej poprzez:

- dbanie o rozwój fizyczny uczniów na zajęciach wychowania fizycznego oraz dodatkowych zajęciach sportowych,
- organizowanie szkolnych olimpiad sportowych,
- angażowanie uczniów w zawody sportowe poza szkołą,
- współorganizowanie zawodów sportowych szkół Fundacji Na Rzecz Rodziny,
- zwracanie uwagi na prawidłową postawę ciała podczas siedzenia w ławce,
- uświadomienie dzieciom zagrożeń płynących dla ich zdrowia, gdy niewłaściwie korzystają z komputera, telewizora, mp3,
- wyrabianie prawidłowych nawyków żywieniowych - serwowanie dzieciom warzywnych przekąsek- ograniczenie dostępu do słodczy, soków, chipsów,
- zajęcia z gimnastyki korekcyjnej dla młodszych dzieci,
- aranżację sal lekcyjnych uwzględniającą potrzeby uczniów np. kącki zabaw.

5. W sferze profilaktycznych działań wychowawczych Szkoła oddziałuje poprzez:

- Przekazanie uczniom podstawowych znaków BHP znajdujących się w najbliższym otoczeniu,
- zapoznanie uczniów z planem ewakuacji szkoły oraz szkolnym sygnałem alarmowym,
- organizowanie corocznej próbnej ewakuacji,
- zapoznanie uczniów z zasadami ruchu drogowego oraz podstawowymi znakami drogowymi (ćwiczenia praktyczne)
- omówienie regulaminu wycieczek i innych regulaminów szkolnych,

- uświadomienie potrzeby noszenia kasku ochronnego podczas jazdy na rowerze,
- warsztaty organizowane przez Straż Miejską - dotyczące bezpieczeństwa,
- uświadomienie uczniom zagrożeń mogących płynąć ze strony niektórych dorosłych (np. znajomości zawierane poprzez serwisy społecznościowe w Internecie)
- zapoznanie uczniów z podstawowymi zasadami udzielania pierwszej pomocy - ćwiczenia praktyczne z inspektorem BHP, zapoznanie uczniów z numerami telefonów odpowiednich służb ratownictwa medycznego i drogowego
- przygotowanie uczniów i przeprowadzenie egzaminu na kartę rowerową organizowanego we współpracy ze Strażą Miejską.

III. Wspólnota szkolna jako środowisko współpracy szkoły z rodzicami

Szkoła wspiera rodziców dając im tym wyraźny znak, że jej działania wychowawcze nie są schematyczne i traktuje ona każde dziecko w sposób podmiotowy.

1. Ścisła współpraca z rodzicami

- zebrania szkolne (dni otwarte) podczas których rodzice spotykają się z wychowawcami i wszystkimi nauczycielami, spotkania indywidualne,
- rozmowy telefoniczne lub osobiste dotyczące potrzeb i problemów dziecka. Szkoła uznaje zasadę, że nauczyciel – wychowawca powiadamia rodziców na równi o problemach i sukcesach dziecka,
- Szkoła angażuje rodziców w życie klasy i szkoły - dni integracji, Wigilia, jasełka, wspólne występy itp.
- ścisła współpraca z rodzicami przy rozwiązywaniu trudności dziecka – zaangażowanie rodziców do stworzenia planu pomocy przy współpracy z wychowawcą, psychologiem i pedagogiem

2. Integracja rodzin szkolnych

- organizowanie w październiku i w czerwcu dni integracji całej wspólnoty szkolnej
- organizowanie na terenie szkoły lub wyjazdowych klasowych spotkań integracyjnych z udziałem rodziców
- wspólna praca rodzin przy organizacji różnorodnych uroczystości szkolnych
- Szkoła ściśle współpracuje z Radą Rodziców np. kalendarz wspólnie realizowanych wydarzeń szkolnych, uczestnictwo Dyrekcji w spotkaniach Rady.

3. Edukacja, pedagogizacja rodziców poprzez

- wykłady i warsztaty dla rodziców prowadzone przez specjalistów - księży, psychologów i pedagogów,
- udzielanie wskazówek do pracy w domu z dzieckiem (np. dyslektycznym, mającym trudności w nauce czy sprawiającym trudności wychowawcze)

4. Diagnozowanie specjalnych potrzeb edukacyjnych uczniów, współpraca z placówkami specjalistycznymi i podejmowanie konkretnych zadań w ramach działalności Szkoły poprzez:

- rozpoznawanie - diagnozowanie problemów ucznia ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi,
- realizowanie planów działań wspierających we współpracy z rodzicami ucznia oraz prowadzenie kart indywidualnych potrzeb ucznia,
- kierowanie rodziców ucznia do odpowiedniej placówki, gdzie ich dziecko może otrzymać pomoc specjalistyczną. Szkoła jest zawsze gotowa na prowadzenie działań wspólnych ze specjalistami z innych instytucji, ale zawsze za wiedzą i akceptacją rodziców dziecka,

- zajęcia z terapii pedagogicznej, logopedyczne, dodatkowe zajęcia dla uczniów mających trudności w nauce, zajęcia dla uczniów zdolnych w określonych obszarach wiedzy (np. indywidualny program nauki, indywidualny tok nauki),
- współpraca z instytucjami wspierającymi szkołę np. organizowanie warsztatów dla uczniów na terenie Szkoły.

IV. Wspólnota szkolna na rzecz dobra wspólnego

Miłość do Ojczyzny możliwa jest tylko wówczas, kiedy młody człowiek pokocha najpierw samego siebie, swoich bliskich i bliźnich. Każdy bowiem musi najpierw pokochać „świat” wokół siebie. Dopiero wówczas młody człowiek może świadomie otworzyć się na dalszą perspektywę Ojczyzny z jej słabościami i wielkością. Taki proces wychowania realizowany w naszej Szkole pozwala na budowanie patriotyzmu.

1. Kształtowanie postaw patriotycznych :

- kultywowanie tradycji i zwyczajów związanych ze świętami państwowymi i religijnymi
- kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich, wyrabianie szacunku do symboli narodowych, religijnych oraz władz państwowych (apele okolicznościowe, Wieczór Patriotyczny)
- uczestnictwo w szkolnej Mszy świętej za Ojczyznę w każdą rocznicę odzyskania niepodległości,
- organizowanie wycieczek krajoznawczych

2. Ekologia jako poczucie odpowiedzialności za świat dany przez Boga.

- Szkoła uczy, że świat natury jest wielkim dziełem Boga,
- Szkoła kształtuje świadomości, że każdy w swoim zakresie jest odpowiedzialny za środowisko naturalne np. poprzez segregację śmieci,
- kształtowanie postawy racjonalnego korzystania z wody, energii, papieru,
- Szkoła włącza się w akcję sprzątnięcia Ziemi,
- uczniowie prowadzą klasowe Albumy Młodego Przyrodnika.